

19.05.2014

Kirjaamo
Ympäristöministeriö
kirjaamo.ym@ymparisto.fi

Lausuntopyyntö YM028:00/2011

MTK-PIRKANMAAN LAUSUNTO VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI ERÄIDEN MAA- JA PUUTARHATALOUDESTA PERÄISIN OLEVIENTÄ PÄÄSTÖJEN RAJOITTAMISESTA

MTK-Pirkanmaa on käsitellyt eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päätösten rajoittamiseen tarkoitettua asetusluonnosta (myöhemmin nitraattiasetus) ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Valtioneuvoston tulee rajata asetus koskemaan vain nitraattiherkkiä alueita, kuten pääosassa EU-jäsenmaissa on menetelty. Nitraattiasetuksen soveltaminen koko maassa, jossa luonnonolosuhteet vaihtelevat huomattavasti, on hätävarjelen liioittelua ja aiheuttaa kohtuuttomia kustannuksia saavutettavaan hyötyyn nähden.

Asetus tulee koskea vain vesien suojelemiseksi maataloudesta peräisin olevien nitraattien aiheuttamalta pilaantumiselta annetun Euroopan yhteisöjen neuvoston direktiivin (91/676/ETY) kohdetta, eli vesiä. Asetusta ei siis tule laajentaa koskemaan ammoniakkipäästöjä. Annettakoon sitten päästökattodirektiivistä sitten omat määräykset ja ohjeensa.

Muistioloonnoksessa arvioidaan esityksen taloudellisia ja ympäristövaikutuksia. Taloudelliset vaikutukset aliarvioidaan, niissä ei ole lainkaan arvioitu mm. lannan levityksen lisäkustannuksia, mitkä aiheutuvat kun levittämisaikaa rajoitetaan voimakkaasti. Ajallisuuskustannus ja konekapasiteetin nostotarve on ilmeinen. Nopea multausvaade lisää myös konekapasiteettivaatimusta. Ympäristöhyödyt ovat sitten vastaavasti yliarvioitu ja niiden arviointi jätetään kovin yleiselle tasolle.

19.05.2014

Eläinsuojien ja rakennelmien sijoittamista koskevat määräykset eivät kuulu niraattidirektiiviin, vaan ne tulee käsitellä lupaprosessien yhteydessä. Lantaloiden kattamisen kustannus on todennäköisesti kohtuuton saavutettavaan ympäristöhyötyyn nähden. Muistioloennoksessa ei ole laskettu paljonko maksaa yhden ammoniakkikilon päästövähennys. Siinä on vain arvioitu lantaloiden kattamisen kustannuksia ja prosentuaalisia päästövähennyksiä. Päästövähennyksen kilo-kohtainen hinta on välttämätöntä laskea näkyviin, jotta voidaan arvioida sitä onko asetuksella aiheutettavat lisäkustannukset kohtuuttomia suhteessa siitä saavutettavaan hyötyyn.

Pyrkimys siirtää lannanlevityksen painopistettä keväälle johtaa merkittävästi lisääntyneeseen tiivistymisriskiin. Se taas johtaa pellon rakenteen heikentyessä lisääntyvään ympäristökuormitukseen. On siis todennäköistä, että syyslevityksen kahden viikon lyhentämisellä saavutettava ympäristöhyöty kumoutuu joko kokonaan tai osittain. Vesistöjen ja ruuantuotannon kannalta parasta olisi, että tiukoista päivämäärärajoista luovuttaisiin ja levitys sallitaan silloin kun olosuhteet sen mahdollistavat. MTK-Pirkanmaa esittääkin, että päivämäärärajat asetetaan niin lyhyeksi kuin mitä direktiivi mahdollistaa.

Lannanlevityksen aikaistamisella ei saada aikaiseksi mitään hyötyä, vaikka maa olisikin jo tuolloin sula, niin ainakin lietesäiliöt pysyvät katteen alla jäässä vapupuun saakka, olettaen että lumikuorma, metaani ja ammoniakki eivät ole roimahduttaneet katosta säiliöön talven aikana. Kelluvalla katteella ongelmaksi tulee säiliön sekoittaminen, katteen aiheuttamat tukokset levityskalustossa ja jäätyneen kannen rikkominen levitystä varten.

Asetus kieltäisi rakennelmat, pysyvät jaloittelutarhat jne pohjavesialueilta. Pohjavesialueet on Suomessa määritelty erittäin epämääräisesti. I-luokan pohjavesialueiden rajausta on kohtuullisen tarkasti selvillä, mutta jo II-luokan pohjavesialueiden rajausta on selvästi epämääräisempi. III-luokan rajausta on enemmän kartalle huiskaistu viiva kuin tieteellinen/tutkinnallinen raja. Esimerkiksi pohjavesialueen raja saattaa seurata usein tielinjaa tms ihmisen tekemää linjaa pitkin. Asetuksen tulee koskea enintään I-luokan pohjavesialueita. Lannan pilaamia pohjavesialueita ei Suomessa liene kovin montaa, joten muu rajausta on täysin ylimitoitettu. II- ja III-luokan alueiden pohjaveden suojelua on parasta hoitaa hyvillä maatalouskäytännöillä.

Suomessa peltolohkojen koot vaihtelevat erittäin paljon. Suurimmat lohkot lienevät kymmeniä tai jopa yli sata hehtaaria. Ei ole kovin tarkoituksenmukaista rajoittaa lanta-auman uudelleen sijoittamista ilman lohkokoon huomioimista. Tarkoitetaanko peltolohkolla tukijärjestelmän peruslohkoa vai kasvulohkoa?

Lannoittamisen rajoittaminen kaltevuuden perusteella on hankalaa. Miten määritellään kaltevuusprosentti, keskiarvon vai todellisuuden mukaan. Miten tätä voidaan valvoa. Tästä ei tule antaa määräystä vaan hyvän maatalous käytännön ohje. Lannanlevityksen tiukka 6% kaltevuusvaatimus ja 50m etäisyys vesistöstä

19.05.2014

ovat ylimitoitettuja vaatimuksia. Toteutuessaan se estäisi kuivalannan käytön näillä lohkoilla.

Lannan siirto lantalasta peltoaumoihin kuormittaisi ympäristöä, tiestöä jne kaikkein vähiten kun se suoritettaisiin jäätyneen maan aikana kunhan auman ja sen lähiympäristön sulamisvesistä jne huolehditaan poistamalla lumipeite tms.

Typen enimmäisrajojen tulisi olla järkevämmät ja vastaavan tämän päivän sato-potentiaalia paremmin. Niitä ei tule alentaa. Ihmettelemme millä perusteella on kevätrapsille saatu 20 kg maissia suurempi enimmäiskäyttömäärä? Satopotentiaailtaan nämä ovat kokolailla eri sarjaa.

Lantavarastojen ohjetilavuudet LIITE 1. Eri eläimien tuottamat lantamäärät, jossa esim. sonnivasikka ja lehmävasikka < 6 kk sontivat eri määrän. Onko tällainen saivartelu tarpeen? Hallinnon ja asetusvalmistelun uskottavuus ei aina-kaan lisäännä.

Pykäläkohtainen kommentointi

- 1§ Asetuksen tavoitteista tulee poistaa ilmaan-sana
- 2§ Asetusta pitää soveltaa vain nitraattiherkillä alueilla
- 4§ Pohjavesialue tulee määritellä tarkemmin, asetuksen tulee koskea vain I-luokan pohjavesialueita
- 6§ Pohjavesialue tulee määritellä tarkemmin, asetuksen tulee koskea vain I-luokan pohjavesialueita. Peltolohkon koko tulee huomioida kun määrätään siitä koska auman voi uudelleen samalle lohkolle perustaa.
- 7§ Lantaloiden ja pysyvien ruokinta- ja juomapaikkojen kattamisesta pitää antaa vain asetuksen mahdollistama hyvän maatalouskäytännön ohje. Kustannus vähennettyä päästökiloa kohden on kohtuuton.
- 10§ Kuivalantaa on voitava varastoida selvästi pidempi aika kuin kaksi viikkoa. Kolme kuukautta olisi sopiva.
- Kuivalannan ka% pitää määrittää sellaiseksi, että ns. normaali lanta sen täyttää. Eri lähteiden mukaan vain esim. hevosen kuivalanta ja broilertuotannon kasvatuspehku tämän ehdon ilman käsitteilyä täyttäisivät.
- Lannoittamisen rajoittaminen kaltevuuden perusteella on hankalaa. Miten määritellään kaltevuusprosentti, keskiarvon vai todellisuuden mukaan. Miten tätä voidaan valvoa. Tästä ei tule antaa määräystä vaan ohje

19.05.2014

12§

Viiden vuoden välein määrätty lanta-analyysiväli on liian tiheä, jos tuotanto ja ruokinta pysyvät tilalla periaatteiltaan samanlaisena.

Asetuksessa ei tule antaa fosforia koskevia määräyksiä, joten maininta kokonaisfosforin määrittämisestä on poistettava.

Toimen puolesta

Visa Merikoski

Visa Merikoski
toiminnanjohtaja